

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.031/2023/5.

A felperes:

felperes neve (címe)

Az alperes:

alperes neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

képviselő neve (címe)

A per tárgya:

Kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Győri Törvényszék 62.M.70.081/2022/13.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 62.M.70.081/2022/14.

Felperes, 62.M.70.081/2022/15.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt 128 800 (Százhuszonnyolcezer-nyolcszáz) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2005. december 1. és 2018. október 4. között állt alperessel, illetve jogelődjével igazságügyi szolgálati jogviszonyban.

[2] Az alperes 2015. szeptember 9-én kelt 2014.El.IV.K.05/3. szám alatt a felperest fegyelmi eljárás elrendelése nélküli írásbeli figyelmeztetésben részesítette.

A felperes az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Iasz.) 56. § (3) bekezdés alapján fegyelmi eljárás elrendelését kérte.

Az alperes 2015. szeptember 21-én 2015.El.IV.K.09. számú határozatával a fegyelmi eljárást elrendelte.

A fegyelmi eljárás eredményeként a fegyelmi tanács 2015. november 18-án kelt 2015.El.IV.K.09/19. számú határozatával a fegyelmi eljárást megszüntette és az Iasz. 69. § c) pontjára hivatkozással megállapította, hogy fegyelmi büntetést, írásbeli figyelmeztetést az eljárás alá vont személlyel szemben nem lehet kiszabni.

[3] A (felettes igazgatási szerv neve) 2015. augusztus 10-én kelt 2014.(felettes igazgatási szerv neve).XXXIII.J.20/47. szám alatti tájékoztatása szerint a Magyar Államkincstár által üzemeltetett központosított illetményszámfejtő rendszerhez (a továbbiakban: (rendszer 2) rendszer) való csatlakozás körében ütemtervet és feladatokat határozott meg.

A 2015. december 10-én kelt 2015.(felettes igazgatási szerv neve).XXXIII.A.48/105. szám alatti tájékoztatás szerint a (felettes igazgatási szerv vezetője) az alperes részére pénzjutalmat írt elő, amelyben a jutalmazottak körének meghatározása szempontjaként rögzítette – többek között – a (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozás kapcsán a (rendszer 1) adatok rögzítésében való részvételt.

Az alperes az adatrögzítésen túl további mérlegelési szempontot, feltételt nem írt elő.

A felperes az adatrögzítésben részt vett.

Az alperes a (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozásban való közreműködés körében 7 személyt, fejenként 100 000 Ft összegű jutalomban részesített.

A felperes jutalmat nem kapott.

[4] Az alperes 2016. március 11-én kelt értékelése alapján megállapította, hogy a felperes munkakörének ellátására összességében alkalmatlan. Az értékelést 2016. június 22-én szóban ismertette (alperes elnökének neve) elnöke. Az értékelésen (elnökhelyettes neve), a törvényszék elnökhelyettese, (bíró neve) bíró, szakszervezeti titkár, (főosztályvezető helyettes neve) mb. Igazgatási Főosztályvezető helyettes (a felperes felettese), (titkár neve) törvényszéki titkár (a felperes vizsgálati időszak alatti felettese), (irodavezető neve) elnöki irodavezető, mint jegyzőkönyvvezető és felperes vett részt.

Az értékelés szóbeli ismertetéséről 2016. június 22-én 2016.El.I.I.3./18. szám alatt jegyzőkönyv került felvételre.

A felperes az ismertetéskor az értékelésre észrevételeket tett, amelynek következtében az alperes 2016. július 7-én kelt 2016.El.I.I.3/26. szám alatt a 2016. március 11-én kelt és 2016. június 22-én ismertetésre került értékelést az Iasz. 53. § (9) bekezdésére hivatkozással visszavonta.

[5] A felperes 2018. június 4-én az Iasz. 90. § (1) bekezdése alapján elmaradt jutalomra, kártérítésre és sérelemdíjra vonatkozó igényeit az alperesnél írásban érvényesítette.

Az alperes 2018. július 17-én kelt és 2018. július 31-én közölt 2018.El.I.J.16/7-I. szám alatti írásbeli válaszában a felperes igényét elutasította.

A felperes keresete az alperes ellenkérelme

[6] A felperes pontosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest

· a 2015. szeptember 9-én kelt és a 2015. november 18-án visszavont 2014.El.IV.K.05/3. szám alatti írásbeli figyelmeztetés jogellenességének jogkövetkezményeként 200 000 Ft rendkívüli

munkavégzés ellenértéke vagy kártérítés; továbbá egészséghez való személyiségi joga megsértésének jogkövetkezményeként 100 000 Ft sérelemdíj;

- a (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozás során adatrögzítési feladatok elvégzéséért 500 000 Ft elmaradt jutalom és

- a 2016. július 7-én visszavont 2016. március 11-én kelt értékelés jogellenességének jogkövetkezményeként 450 000 Ft rendkívüli munkavégzés ellenértéke vagy kártérítés; továbbá egészséghez való személyiségi joga megsértésének jogkövetkezményeként 300 000 Ft-ot sérelemdíj, valamint jóhírnévhez való személyiségi joga megsértésének jogkövetkezményeként 60 000 Ft-ot sérelemdíj megfizetésére.

Kérte továbbá az alperest a fenti összegek után 2018. június 4. napjától a törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kötelezni.

[7] Előadta, hogy a 2015. szeptember 9-én kelt 2014.El.IV.K.05/3. szám alatti írásbeli figyelmeztetés jogellenes volt, mert nem követett el fegyelmi vétséget. A jogellenesség jogkövetkezménye körében előadta, hogy a fegyelmi eljárásra munkaidején kívül kellett felkészülnie, ezért 200 000 Ft rendkívüli munkavégzés ellenértéke vagy kártérítés jogcímén kérte az alperes marasztalását.

A fenti intézkedés miatt depressziós lett, fokozott stresszben végezte munkafeladatait, lelkiileg megviselte az eljárás, rossz hangulata volt, álmatlan éjszakái voltak, így sérült egészséghez való személyiségi joga, amelynek jogkövetkezményeként 100 000 Ft sérelemdíjat igényelt.

[8] A (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozás körében előadta, hogy ennek során adatrögzítési feladatokat végzett, amely tevékenységért a (felettes igazgatási szerv neve) jutalmat tűzött, ennek kapcsán az alperes további feltételt nem határozott meg, ezért 500 000 forint jutalomra jogosult.

[9] A 2016. március 11-én kelt értékelés a bíróság megállapítása szerint jogellenes volt. Az értékelés vitatására munkaidején kívül kellett felkészülnie, ezért 450 000 Ft rendkívüli munkavégzés ellenértéke vagy kártérítés jogcímén kérte az alperes marasztalását.

A fenti intézkedés miatt depressziós lett, fokozott stresszben végezte munkafeladatait, lelkiileg megviselte az eljárás, rossz hangulata volt, álmatlan éjszakái voltak, így sérült egészséghez való személyiségi joga, amelynek jogkövetkezményeként 300 000 Ft sérelemdíjat talált arányosnak. Az alperes továbbá megsértette a jóhírnévhez való személyiségi jogát is, mert a valótlan, alkalmatlan minősítésű értékelése több személy előtt került ismertetésre, amelyért 60.000 Ft sérelemdíj megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[11] Álláspontja szerint a 2015. szeptember 9-én kelt 2014.El.IV.K.05/3. szám alatti írásbeli figyelmeztetést 2015. november 18-án jogszerűen vonta vissza. A felperes a munkaidején kívül készült az eljárásra, ezért rendkívüli munkavégzés ellenértékére vagy kártérítésre nem jogosult, továbbá a depressziót a felperes által vélt jogellenes magatartások okozták, azonban az alperes magatartása nem volt jogellenes.

[12] A (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozás körében előadta, hogy a felperes adatrögzítést végzett, azonban nem megfelelő minőségben, huzamosabb ideig távol volt a csatlakozás előkészítésének időszakában, valamint munkaköri feladata volt az adatrögzítés, ezért jutalom nem jár részére.

A (rendszer 2) rendszerhez történő csatlakozás körében jutalmazottak egyébként személyenként 100.000 Ft egyenlő összegben részesültek jutalomban.

[13] A 2016. március 11-én kelt értékelést körében hivatkozott arra, hogy azt 2016. július 7-én jogszerűen vonta vissza, a felperes a munkaidején kívül készült az eljárásra, ezért rendkívüli munkavégzés ellenértéke vagy kártérítés nem jár számára.

A felperes által vélt jogellenes magatartások okozták a depressziót, azonban az alperesi magatartások nem jogellenesek.

Az értékelés ismertetésekor pedig a jogszabályban előírt személyi kör volt jelen.

Az elsőfokú bíróság ítélete és indokolása

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 100 000 forintot elmaradt jutalom és 460 000 forintot sérelemdíj jogcímén, továbbá ezen összegek után 2018. június 4-től a törvényes mértékű késedelmi kamatot, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik, továbbá, hogy a feljegyzett 77 264 forint szakértői díj és a 96 600 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[15] Az írásbeli figyelmeztetés körében rámutatott, hogy a fegyelmi tanács megállapította, hogy a vizsgált kötelezettségek – helyesen kötelezettségszegések – közül kettő valós, ezek azonban nem alapozzák meg az írásbeli figyelmeztetés, mint legenyhébb fegyelmi büntetés kiszabását sem. Azzal pedig, hogy az alperes fegyelmi tanácsa a fegyelmi eljárást megszüntette és az írásbeli figyelmeztetés alkalmazását mellőzte, maga az alperes minősítette az írásbeli figyelmeztetést jogellenesnek, így az abból eredő igényekért az alperes felelőssége fennáll.

[16] A 2016. március 11-én kelt írásbeli értékelés kapcsán – az előbbiekhöz hasonlóan – kifejtette, hogy azzal, hogy az alperes az értékelést visszavonta, azt maga minősítette jogellenesnek, így az ebből eredő igényekért helytállni köteles. Az értékelés tartalmát azonban a visszavonásra tekintettel érdemben nem vizsgálta, ennek kapcsán a további bizonyítás lefolytatását mellőzte. Rögzítette továbbá, hogy az alperes értékelést visszavonó eljárása is jogellenes volt, mert a jogszabály az értékelés (az abban foglalt valótlan vagy a személyiségi jogot sértő megállapítás) megváltoztatására ad csupán lehetőséget.

[17] Az előbbi eljárásokhoz kötődő, rendkívüli munkavégzés vagy kártérítés jogcímén előterjesztett kereseti kérelmeket azonban nem tartotta megalapozottnak a következők miatt.

Egyrészt a fenti eljárásokra történő munkaidőn kívüli felkészülés nem minősül az alperes érdekében végzett tevékenységnek, így ezek az időszakok nem minősülnek munkavégzésnek, ezért ezekre az időszakokra a felperes díjazásra sem jogosult. Másrészt az Iasz. 83. § (1) és (4) bekezdéseit, valamint 85. § (1) bekezdését vizsgálva arra, a megállapításra jutott, hogy a felkészülésre alapított kárigény nem feleltethető meg az Iasz.-ban rögzített kárfogalmak egyikének sem, így azokat kártérítés jogcímén az alperes nem köteles megtéríteni.

[18] A személyiségi jogok megsértése körében a lefolytatott tanúbizonyítás ((tanú neve) tanú meghallgatása), valamint a perben beszerzett aggálytalan igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes egészségkárosodást szenvedett el, a szubjektumában rejlő okai (személyiségének jellemzői, át nem aludt éjszakák) nem kóros mértékűek, azonban depressziójának (egészségkárosodásának) okai a sérelmezett alperesi magatartások (intézkedések). Rögzítette, hogy arra nem merült fel adat, hogy a felperes az alperesi intézkedéseket megelőzően, vagy azoktól függetlenül egészségkárosodással bírt volna. Mindezek alapján megállapította, hogy a perben megjelölt jogellenes intézkedések és a felperesnél megjelenő egészségkárosodás között a valószínűsített, lényegi okozati összefüggés fennáll, abban a felperes szubjektumának jellemzői sem jogalapot, sem összecszerűséget befolyásoló részoki tényezővel nem hatnak közre.

[19] A jóhírnév sérelme körében megállapította, hogy a jogellenes értékelés egyúttal azt is jelenti, hogy az alperes a felperesre, munkavégzésre vonatkozó alkalmatlansága körében valótlan tényállítást tett, amellyel az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát. A bírói gyakorlatra hivatkozással rámutatott, hogy ezen magatartás bármilyen módon való elkövetése jogellenes. Az értékelés tartalmát a szóbeli ismertetésen jelen lévő személyek (a törvényszék elnökhelyettese, a felperes korábbi és akkori közvetlen vezetői, az érdekképviselői szerv képviselője és a jegyzőkönyvvezető) a felek között nem vitatott tényállítások szerint is megismerték, amelynek kapcsán az alperest a felelősség alól nem mentesíti, hogy a jelenlévők személyét jogszabály írja elő.

[20] A sérelemdíj mértékének meghatározása szempontjából mérlegelési körébe vonta a megsértett személyiségi jogok számát, a jogellenes munkáltatói intézkedések számát, azok ismétlődő jellegét, időtartamát, súlyát, a felperesre és környezetére gyakorolt hatását, az egészségkárosodás mértékét, az alperes minőségét, továbbá azt, hogy a valótlan tényállítás több személy előtt történt. A kereseti kérelem korlátai között 460 000 Ft sérelemdíj iránti igényt talált az értékelt körülményekkel arányban álló jogkövetkezménynek.

[21] A (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozási feladatok ellátására tekintettel az adatrögzítésben részt vevők számára adható jutalom körében nem fogadta el az alperes azon védekezését, hogy a jutalom kifizetésének három további feltétele volt, amelyeket a felperes nem teljesített. Rámutatott, hogy ahhoz, hogy az alperes a jutalom kifizetését a (felettes igazgatási szerv neve) tájékoztatáshoz képest további feltételekhez kösse, írásbeli jognyilatkozatot kellett volna hoznia. Ilyen, saját feltételrendszert rögzítő okiratot az alperes nem tudott csatolni, így nem tudta bizonyítani, hogy a (felettes igazgatási szerv vezetőjének) szempontrendszerén túl, további írásbeli, mérlegelési szempontrendszert állított fel, vagy a jutalom kifizetését további feltételhez kötötte. Mindezekre tekintettel megállapította, hogy a felperes – az alperes által nem vitatott – elvégzett munkafeladata és a (felettes igazgatási szerv vezetőjének) megjelölt szempontja (adatrögzítés) alapján jogosult volt a jutalomra.

[22] A jutalom egyszerűsége körében nem tartotta relevánsnak a felperes azon érvelését, hogy a feladatok 90%-át ő végezte. Álláspontja szerint ugyanis a csatolt bizonyítékok nem támasztották alá, hogy a jutalomban részesülés mértéke a feladatellátás mértékéhez igazodott, ezért a felperesi adatrögzítés %-os mértékét nem vizsgálta, hanem az alperes által közölt adatokra – jutalomban részesülők száma, juttatások összege – támaszkodva, az alperes által alkalmazott módszer alapján a felperes jutalmát 100 000 Ft-ban határozta meg.

[23] A perköltség viseléséről a pernyertesség arányában rendelkezett.

A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek

[24] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mindkét peres fél fellebbezést jelentett be.

[25] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a bíróság a Pp. 342. § (1) bekezdésében írtakat megsértve túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, a Pp. 279. § (1) bekezdés és 346. § (5) bekezdésében írtakat megsértve indokolási kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, a tényállást részben helytelenül állapította meg, amely tényállásból helytelen jogi következtetést vont le.

[26] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében a Pp. 342. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértve a kereseti kérelmen túlterjeszkedve állapította meg mind az írásbeli figyelmeztetés alkalmazására, mind pedig az értékelés visszavonására irányuló alperesi intézkedések jogellenességét, amelyre alapította a jogkövetkezmények levonását.

[27] Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a sérelemdíj összegszerű megállapításakor az egyes kereseti kérelmeket nem elkülönítve vizsgálta annak ellenére, hogy a felperes sérelemdíj iránti igényét külön kérelemként, különböző tényalapokon terjesztette elő, amelyeket egymástól elkülönítve kellett volna elbírálnia, a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően így kellett volna mérlegelnie és az ítéletben a mérlegelésről és az annak nyomán meghozott döntésről a Pp. 346. § (5) bekezdésében írtaknak megfelelően külön-külön kellett volna indokolást adnia. Mérlegelési tevékenységének ugyanakkor okszerűnek kell lennie, megállapításai nem lehetnek ellentétesek a peranyag tanúságaival és mérlegelési tevékenységéről indokolásában kimerítően számot kell adnia annak érdekében, hogy abból egyértelműen kitűnjék és megállapítható legyen, hogy mely rendelkezése, mely indokon alapul.

[28] Kifogásolta, hogy az ítélet [43] bekezdése csupán röviden felsorolja a sérelemdíj összegszerű meghatározásakor általánosságban figyelembe vett körülményeket, ugyanakkor nem derül ki, hogy a bíróság az egyes kérelmek esetében, mely körülményeket értékelt, illetőleg mely bizonyítékok támasztották alá a sérelemdíj általa meghatározott összegét.

[29] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a beszerzett igazságügyi szakértői véleményt okszerűtlenül értékelte, amikor megállapította az alperesi jogellenes intézkedések és a felperesnél megállapított 10-15 %-os egészségkárosodás közötti okozati összefüggést. A szakértői vélemény kapcsán az elsőfokú eljárás során előterjesztett kifogásait fenntartva hivatkozott arra, hogy a szakértői vélemény sem az alperesi intézkedések jogellenességére, sem az alperesek szándékára nézve nem tartalmaz megállapítást, ezért nem alkalmas az alperesi intézkedések jogszerűségének bizonyítására, megjegyezve, hogy valamely munkáltatói intézkedés jogszerűségének megítélése nem is tartozik a szakértői kompetenciába.

Rámutatott arra, hogy a felperes által megjelölt sérelemdíj iránti igényét nem az alperesnél hosszabb ideig zajló eseménysorozatra, hanem az adott konkrét intézkedéseire alapította, amellyel szemben a szakértői vélemény a felperes által sérelmezett és hosszabb időn keresztül hatást gyakorló munkahelyi eseményeket jelölte meg, mint ami bizonyítottság esetén legfeljebb csak rész okozati összefüggésben állhat a felperesnél véleményezett hátrányok kialakulásával. E körben utalt a szakértői vélemény 7. oldalán rögzített megállapításra.

Érvelése szerint a szakértő a 10. kérdésben adott válaszában szakértői bizonyossággal kizárólag azt tartotta megállapíthatónak, hogy a felperes a heteken, hónapokon keresztül zajlott és által sérelmezett eseményekre reagált érzelmi és hangulatzavarral. A per tárgyát képező konkrét munkáltatói intézkedésekkel összefüggésben nem került az okozati összefüggés véleményezésre.

Nem állapította meg továbbá a szakértő az alperes megtorló és jogellenes intézkedését, mint ahogy azt sem, hogy ezzel célja a szándékos károkozás lett volna.

A szakvélemény tartalmazza továbbá azt is, hogy a felperes egészségkárosodása nem kóros mértékű, depressziójának okát többek között saját személyiségjegyei okozták, így a kialakult egészségkárosodásért az alperes kizárólagos felelőssége nem állapítható meg, abban a felperes szubjektuma is jelentőséggel bír.

Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta és nem adta indokát annak sem, hogy milyen arányban köszönhető a kialakult állapot az alperes magatartásának és a felperes oldalán felmerülő körülményeknek. Álláspontja szerint a hivatkozott kúriai ítélet indokolása pont arra mutatott rá, hogy nem tudták az adott ügyben ítéleti bizonyossággal megállapítani az okozati összefüggés fennálltát, így álláspontja szerint a sérelemdíj körében kifejtett elsőfokú bírósági ítéleti álláspont megalapozatlan.

[30] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a fegyelmi eljárás megszüntetése körében megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítéletének azon ténymegállapítása, hogy az alperes intézkedése jogellenes volt. Az Iasz. 56. § (3) bekezdése lehetőséget biztosított az alperes számára a felperes írásbeli figyelmeztetésben történő részesítésére, amely ellen jogorvoslattal élhetett. Önmagában az, hogy a fegyelmi eljárás során a fegyelmi tanács az általa megállapított két kötelezettségszegést nem tartotta olyan súlyúnak, hogy emiatt a felperest írásbeli figyelmeztetésben részesítse, nem alapozza meg az alperes felelősségét, illetve intézkedésének jogellenességét. Jogellenességet kimondó döntést az alperesi intézkedés vonatkozásában a fegyelmi tanács nem hozott. A Kúria Mfv.I.11.088/2001/3. számú döntésében foglaltakra hivatkozással rámutatott, hogy a fegyelmi eljárás megszüntetése egyéb körülmény hiányában a nem vagyoni kár megállapítására nem adhat alapot. Ebből a jelen ügyre nézve arra következtetett, önmagában attól, hogy a fegyelmi tanács saját hatáskörben orvosolta a munkáltatói intézkedést, még nem minősül az jogellenesnek, ennek hiányában pedig a kártérítés egyik feltétele hiányzik.

[31] A 2016. március 11-i értékelés kapcsán rámutatott, hogy az Iasz. rendelkezései alapján az értékelés elrendelésével és ismertetésével az alperes jogszabályt nem sértett, önmagában az, hogy az intézkedést visszavonta, nem eredményezi a jogellenesség elismerését. A jogellenesség bíróság általi megállapításáig az intézkedés jogellenességéről nem is lehet beszélni. Tekintettel arra, hogy az intézkedés visszavonásra került, az sérelemdíj alapjául nem szolgálhat.

[32] A jóhírnév sérelme körében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta annak részletes vizsgálatát, hogy az alperes mivel valósította meg ezen személyiségi jogsérelmet. A felperes keresetében a jóhírnév sérelmet az értékelés ismertetésére alapította, nem jelölt meg azonban további tényközlést a felperesről, amely alkalmas volt a jóhírnév megsértésére. Az értékelésen jelenlévő személyek pedig szolgálati titoktartásra kötelezettek.

Utalt arra is, hogy a jóhírnév megsértése során felhívott eseti döntések álláspontja szerint a jelen ügyben nem alkalmazhatóak, a Kúria Pfv.IV.21.768/1998/5. számú ítéletében foglaltak alapján pedig rámutatott, hogy a valóságnak megfelelő tényközlés akkor sem sérti a felperes személyhez fűződő jogát, ha egyébként utóbb döntő részben nem nyert bizonyítást a felperes terhére rótt fegyelmi vétségek elkövetése.

[33] A jutalom kapcsán rámutatott, hogy a felperes munkaköri kötelezettségét képezte a (rendszer 1) rendszerben az adatok feltöltése és a rendszer rendbetétele, ez azonban nem minősül a (rendszer 2) rendszerre való átálláshoz szükséges többletfeladatnak. Sérelmezte, hogy ezen két adatfeltöltést az elsőfokú bíróság azonosnak fogadta el, ezzel azt is, hogy a felperes végzett a (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozási feladatot. A Kúria Mfv.II.10.870/2010/6. számú eseti döntésében foglaltakra hivatkozással előadta, hogy azon munkakörbe tartozó feladatok ellátásáért, amelyért a munkáltató mérlegelési jogkörben általános és nem külön célzott jutalom fizethető további külön jutalmat a felperes nem igényelhet.

A felperes az előkészületi munkákban vett részt, abban számos hiányosságot tapasztaltak, amelyet pótolni kellett. Nem annak van tehát jelentősége, hogy a jutalom kifizetése tekintetében saját feltételt rögzítő okiratot az alperes csatolt-e, hanem annak, hogy a felperes nem megfelelő munkát végzett, továbbá az adatrögzítés időtartamában 27 napot volt távol, amelyet a jutalmazás során szintén figyelembe vettek.

A (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozási feladat célfeladat, többletfeladat volt, amelyet az is bizonyít, hogy olyan személyek részesültek jutalomban, akik nem ezen a területen dolgoztak. Az Iasz. 122. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezésekre hivatkozással rámutatott, hogy a jutalom egyrészt nem alanyi jogosultság, az a munkáltató mérlegelési körébe tartozik, másrészt pedig igazolta, hogy a felperes a jogszabályban foglalt egyik

feltételnek sem felelt meg. Álláspontja szerint az, hogy a célfeladat elvégzésében ténylegesen ki vett részt és feladatát úgy végezte-e el, hogy az alkalmas volt a cél elérésére, olyan körülmények, amelyek külön írásbeli feltételrendszer nélkül is értékelhetőek.

[34] A felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és az alperes keresete szerinti marasztalására irányult.

[35] A (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozás tárgyában kifizetett jutalom vonatkozásában hivatkozott arra, hogy a (felettes igazgatási szerv neve) utasítása feltételként az adatok rögzítésében való részvételt írta elő. A törvényszék elnökének nyilatkozata alapján megállapíthatónak látta, három fő profiltisztítást és hozzáférés biztosítást végzett, amely nem adatrögzítés, így nem jogosultak jutalomra. További négy fő esetében pedig vitatta, hogy volt-e hozzáférésük a rendszerhez. Sérelmezte, hogy ennek kapcsán a bíróság nem teljesítette azon bizonyítási indítványát, hogy szerezzék be a hozzáférési jogosultságok nyilvántartását. Kifogásolta, hogy a bíróság ennek hiányában állapította meg, nem sikerült azt bizonyítani, hogy a jutalomban részesülés mértéke a feladatellátás mértékéhez igazodott. Állította, e bizonyítékok alapján kiderült volna, az adatrögzítést kizárólag ő végezte. Az előbbiektől miatt álláspontja szerint a másik négy dolgozónak kifizetett 100 000 forint annyiban irányadó, hogy ilyen összeget azon dolgozók kaptak, akik nem feleltek meg a jutalmazási szempontnak. Hivatkozott a Kúria Mfv.X.10.059/2020/6. számú ügyben hozott, (főosztályvezető helyettes neve) tanúvallomása alapuló ítéletére, amely szerint a (rendszer 1) rendszerben csak ő végzett adatrögzítést, ami álláspontja szerint kizárja, hogy a másik négy dolgozó részt vett volna az adatrögzítésben. Indítványozta (irodavezető neve), (tanú 2 neve) és (tanú 3 neve) tanúkenti kihallgatását, abban a körben, hogy adatrögzítési feladatot nem végeztek. Amennyiben pedig az elsőfokú bíróság az általa indítványozott bizonyítást fogadatosítja megállapítható lesz, hogy rajta kívül más nem végzett adatrögzítést, így a részükre kifizetett 400 000 forint jutalomra ő válna jogosulttá. A beszerezni kért okiratok vonatkozásában lényegében bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozott.

[36] Az írásbeli figyelmeztetéshez és az alkalmatlan értékeléshez kapcsolódó túlóradíj iránti kereseti kérelme vonatkozásában kifejtette, hogy az értékelés kapcsán válaszi előkészítésére a törvényszék elnökének utasítása alapján csak munkaidőn kívül kerülhetett sor. Az írásbeli figyelmeztetéshez kapcsolódó fegyelmi eljárás pedig abban az időszakában zajlott, amikor a (rendszer 2) csatlakozáshoz kapcsolódó adatrögzítési feladatokat is el kellett látnia, így álláspontja szerint az alperes az Iasz.-ban foglaltak szerint rendkívüli munkavégzést rendelt el számára. Az írásbeli figyelmeztetésre és soron kívüli értékelése elrendelésére kizárólag munkaköri feladatai teljesítésével kapcsolatban került sor. Álláspontja szerint vizsgálni kellett volna, hogy munkaidő alatt felkészülhetett-e ezekre az eljárásokra, továbbá hogy a felkészülés munkaköri feladataihoz kapcsolódó munkavégzés volt-e, az megfelelt-e a rendkívüli munkavégzés követelményének. E tekintetben összességében arra a következtetésre jutott, hogy munkaköri feladatai körében a súlyos jogellenes jogkövetkezmények elkerülése érdekében a munkáltató által elrendelt eljárásokban más igazságügyi alkalmazottak által készített hibás okiratok javítását végezte el a munkáltató által meghatározottan munkaidőn kívül kiváló minőségben. Ezek pedig megfelelnek a túlórával kapcsolatos Iasz.-ban rögzített követelményeknek.

[37] Sérelmezte továbbá az ítélet [18] bekezdésének azon megállapítását, amely szerint a fegyelmi tanács két ügyben állapította meg felelősségét, álláspontja szerint csak egy ügyben terheli részleges felelősség.

[38] Az alperes fellebbezése kapcsán előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében rámutatott, hogy az intézkedés jogellenességének megállapítása körében a fegyelmi tanács már kimondta az intézkedés jogellenességét azzal, hogy nem hagyta helyben az írásbeli figyelmeztetést, míg

az alperesi eljárások kapcsán a jogellenesség kimondása az ennek kapcsán előterjesztett sérelemdíj iránti igény elbírálásának feltétele volt.

[39] A bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése körében kitért arra, hogy a sérelemdíj összecszerűségének megállapítása kapcsán az elsőfokú bíróság által értékelte körülmények megalapozottak, így az összecszerűség sem volt eltűzött, amelynek kapcsán rámutatott, hogy a jogsértés ismétlődő jellege csak a három ügyel kapcsolatos állásfoglalás alapján volt megítélhető. A felróhatóság körében értékelendő, hogy az alperes képviseletében eljáró személyek rendelkeztek a szükséges kompetenciával ahhoz, hogy jogszerű intézkedéseket hozzanak. A sértettre gyakorolt hatás tekintetében hivatkozott a szakértői vélemény megállapítása alapján az egészségi állapotára gyakorolt negatív hatásokra. A jogsértés környezetre gyakorolt hatása tekintetében hivatkozott arra, hogy a jogellenes munkáltatói intézkedések az alperes igazságügyi alkalmazottaira is negatív hatást gyakoroltak, amelynek alapján álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett.

[40] Álláspontja szerint a szakértő helyesen állapította meg, hogy a jogellenesnek tartott intézkedések vezettek a depressziójához, hiszen az intézkedések jogellenességét ekkor még bírósági ítélet nem mondta ki.

Álláspontja szerint a depressziós időszak kialakulása valóban 2010-ben vette kezdetét, mikor (elnökhelyettes neve) elnökhelyettes viszonya megromlott a korábbi elnökkel, majd pedig elnöki megbízatása évében vezetői megbízatása visszavonásra került, ekkor vette kezdetét a depressziója, ami miatt betegállományba is került. A jelen perben érvényesített követelés a 2015., 2016. évekre vonatkozik, amely beleillik a munkáltató jogellenes intézkedéseinek sorába. Álláspontja szerint a személyiség jegyeinek nem volt köze a depressziójához, annak kialakulása 2013-ra, a jogellenes intézkedésekre tehető.

[41] Vitatta, hogy kötelezettségszegést követett volna el, ezáltal a figyelmeztetés nem volt jogszerű. Az értékelés visszavonására a felperes észrevételei alapján került sor, ez a munkáltató hibája volt, az arra történt felkészülés neki plusz terheket jelentett. A megalapozatlan értékelést több személy is megkapta, ezzel megvalósult jóhírnevének a megsértése. Az értékeléshez az elnökön és az érdekképviseleti szerv vezetőjén, valamint a felperesen kívül nem szólt hozzá senki tekintettel arra, hogy nem volt releváns információjuk, véleményük az értékelésen elhangzottakról.

[42] Hivatkozott továbbá arra, hogy a (rendszer 1) rendszerhez kapcsolódó adatrögzítői feladat volt a munkaköri leírás szerinti feladata. A (rendszer 2) rendszerre való átállás egy külön rendszer, amely megalapozza a jutalomra való jogosultságot. Ennek során a (rendszer 1)-ben feltöltendő adatállomány jelentősen kibővült. Megismételte továbbá az adatfeltöltést csak ő végezte, az ahhoz kapcsolódó e-mailes bizonyítékokat azonban nem csatolták be, a felperes így nem tudta bizonyítani ezen körülményt. Hivatkozott továbbá arra, hogy nem kerültek meghallgatásra a (felettes igazgatási szerv neve) adatrögzítést ellenőrző munkatársai sem, mint ahogy a hozzáférések nyilvántartása sem került bekérésre, míg az adatrögzítési időszakban való távolléte kapcsán előadta, hogy a projekt előtt volt hosszabb időtartamban nyáron szabadságon, valamint decemberben, amely már kívül esett a jutalmazással érintett időszakon, így nem igaz, hogy nem vett részt hosszabb időn keresztül az adatrögzítési feladatokban. A kapott csúszó napot szintén többlet tevékenységért kapta. Álláspontja szerint a tényleges feladatellátás vizsgálata szükséges lenne, ez alapján derülhetne ki, hogy ténylegesen ki végzett adatrögzítést és azért ki kapott jutalmat.

[43] Hivatkozott továbbá arra is, hogy az alperessel problémák 2013 decemberében kezdődtek, amikor jogellenesen megszüntetésre került a főosztályvezetői megbízatása, majd miután ezen jogellenességet az alperes nem orvosolta, bírósághoz fordult, így került sor jogellenesen az osztályvezetői megbízatása megszüntetésére is.

[44] Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján bizonyítható, hogy az alperes megtorlásszerűen, megalapozatlanul alkalmazott vele szemben jogkövetkezményeket. Az írásbeli figyelmeztetésben szereplő 9 ügyből egyben állapították meg részbeni felelősségét, amelynek kapcsán a figyelmeztetés megalapozatlan volt, amiért az alperes szándékossága megállapítható, hiszen álláspontja szerint az alperesi vezetők nem tartották be az alapvető iratkezelési szabályokat. Az elsőfokú bíróság nem teljeskörűen vizsgálta a figyelmeztetés jogellenességét, amely nem szakmai hibára, hanem megtorló munkáltatói intézkedésre vezethető vissza és amelynek célja a vezetői megbízatás visszavonása volt. Álláspontja szerint azzal, hogy az alperes megtiltotta a fegyelmi eljárásokra munkaidőben való felkészülést joggal való visszaélést valósított meg.

[45] Álláspontja szerint a (rendszer 2) rendszerben történő adatrögzítés kapcsán előterjesztett jutalom elbírálása során az elsőfokú bíróság megsértette a törvény előtti egyenlőséghez és tisztességes eljáráshoz való jogot, ellehetetlenítette a bizonyítást az e-mailek bekérésének és a tanú meghallgatások foganatosításának elmulasztásával, mint ahogy nem vizsgálta megfelelően azt sem, hogy az esetleges adatrögzítési hiányok mennyiben voltak visszavezethetőek az alperesi adatkezelési hiányosságokra. Az alperes által felrótt állítólagos hibákat maga az alperes okozta azzal, hogy nem biztosította munkavégzés alapvető feltételeit. A bíróság tisztességtelen eljárással akadályozta meg az érdemi bizonyítás lefolytatását, így nem tudta bizonyítani azt, hogy mások nem részt vettek az adatrögzítésben, így álláspontja szerint nincs akadálya az általa kért összeg jutalomként történő kifizetésének.

[46] Az alkalmatlan értékelés kapcsán kitért arra is, hogy az értékelés visszavonása joggal való visszaélést valósított meg, hiszen ezáltal olyan helyzetet teremtett az alperes, hogy lehetősége nyílt 2022. előtt 2017-ben ismételten értékelni őt. Az értékelés megalapozatlan volt, nem az objektív elvárásoknak megfelelően készült, olyan személy készítette, akinek nem adták át az értékelés elkészítéséhez kapcsolódó munkáltatói jogokat. Nem életszerű, hogy az alperes nem tudja, hogy ki készítette az értékelést. Az értékelés, amely a (rendszer 2) projekt időszakára vonatkozott nem tartalmazta azt, hogy a (rendszer 2) feladatokat nem megfelelően látta el, míg álláspontja szerint azzal, hogy a szükséges eljárásokra a válaszokat munkaidőn kívül kellett elkészítenie a munkáltató joggal való visszaélést valósított meg, mint ahogy azzal is, hogy ezen munkaidejét nem váltotta meg.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[47] A fellebbezések alaptalanok.

[48] A Pp. 370. §-a szabályozza a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátait. E rendelkezés (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolhatja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ez azt jelenti, hogy a 371. § (1) bekezdésében foglaltak miatt korlátnak minősül – egyebek mellett – hogy a fellebbező milyen konkrét döntést kér a másodfokú bíróságtól atekintetben, hogy az mennyiben változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét és ezt milyen okból tegye, továbbá, hogy a fellebbező milyen anyagi, illetve eljárási jogszabálysértést jelöl meg fellebbezése alapjául. Azzal tehát, hogy a fellebbező milyen határozott kérelmet és milyen indokkal ad elő, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól kért felülbírálat tárgyát és körét. Emellett lényeges korlátot jelent az is, hogy a Pp. 369. §-a meghatározza, a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható.

[49] Az ítéltábla a fellebbezésekben és a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

Az alperesi fellebbezés tárgyában

A kereseti kérelmen történő túlterjeszkedés

[50] Az ítéltábla nem osztotta az alperes e körben előterjesztett fellebbezési érveit az alábbiak miatt:

[51] Az általa hivatkozott Pp. 342. § (1) bekezdése – annak a fellebbezési érvek szempontjából releváns fordulata – azt tiltja, hogy az érdemi döntés túlterjedjen a kereseti kérelmen. A kereseti kérelem a Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontjából kitűnően a bíróság ítéleti rendelkezésére irányuló határozott kérelmet jelenti. Az érdemi döntés pedig a Pp. 346. § (3) bekezdésének első mondata értelmében a bíróság döntése szerinti rendelkezés. A Pp. 342. § (1) bekezdése alapján tehát e kettőnek kell összhangban állnia. Ez a jogszabályi elvárás pedig a jelen esetben nem sérült. A felperes ugyanis sem az írásbeli figyelmeztetés, sem az értékelés jogellenességének megállapítására irányuló kereseti kérelmet nem terjesztett elő, az elsőfokú bíróság pedig az ítélete érdemi döntést tartalmazó rendelkező részében ilyen döntéseket nem szerepeltetett.

[52] Megjegyzendő azonban, hogy a felperes az írásbeli figyelmeztetéshez kapcsolódó kereseti kérelmeit alátámasztó tények körében állítást tett az írásbeli figyelmeztetés jogellenességére (7.M.212/2018/3. szám alatti keresetlevél 2. oldal), mint ahogyan az értékelés jogellenességére is (7.M.212/2018/3. szám alatti keresetlevél 4. oldal).

[53] Az elsőfokú bíróság tehát csupán ezen tényállítások valóságát vizsgálta és állapította meg ítélete indokolásában, de e körben nem az intézkedések jogellenességének megállapítására irányuló kereseti kérelmet bíralt el.

A rendelkező rész tartalma és az indokolási kötelezettség elmulasztása

[54] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem követett el jogszabálysértést azzal, hogy az ítélet rendelkező részében összevontan rendelkezett a felperes azonos jogcímen előterjesztett kereseti kérelmeiről és az indokolásban sem elkülönülten értékelte az ezekhez kapcsolódó bizonyítékokat. Ezt ugyanis az eljárási szabályok nem tiltják, illetve ilyen törvényi elvárást nem támasztanak, a kereseti kérelmek ilyen módon történő elbírálása az alperes által e körben felhívott Pp. 279. § (1) bekezdését és 346. § (5) bekezdését sem sérti.

[55] A Pp. 346. § (5) bekezdése értelmében a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[56] Az alperes tévesen állította e körben, hogy az elsőfokú bíróság csupán röviden felsorolta a sérelemdíj összegének meghatározásakor általa figyelembe vett körülményeket. Tény, hogy nem minden körülmény megállapításával kapcsolatban írt le részletes indokolást, de ezen kötelezettségét csak azon szempont körében mellőzte, amely nem volt a felek között vitás (pl. alperes minősége), illetve részletes indokolás nélkül is rögzítette ezek nem vitatott jellegét (pl. tekintetben, hogy az értékeléssel kapcsolatos tényállítások több személy előtt történtek).

[57] Az egyéb szempontokkal kapcsolatos bizonyítékokat azonban a felsorolást megelőzően részletesen értékelte, így (tanú neve) tanúvallomását a személyiségi jogsértés felperesre és környezetére gyakorolt hatása, az igazságügyi szakértő szakvéleményét a megsértett személyiségi jogok egyike és az egészségsértés kapcsán. Ezekből pedig a további szempontok önmagukban következnek (pl.: megsértett személyiségi jogok száma). Számot adott továbbá az egyéb peradatok értékeléséről, így a sérelmezett munkáltatói intézkedések minősítéséről.

[58] Mindezekből pedig következtetést lehet levonni a megsértett személyiségi jogok számára, a jogellenes munkáltatói intézkedések számára, azok ismétlődő jellegére, időtartamára, súlyára.

[59] Indokolási kötelezettségének tehát a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt követelményeknek megfelelően eleget tett.

A bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése

[60] E körben az ítéltábla hangsúlyozza, a mérlegelés akkor okszerűtlen, ha az ítéletben rögzített tényállás iratellenes, illetőleg ha az elsőfokú bíróság az adott bizonyítékok alapján nem juthatott volna az általa elfogadott következtetésre, vagyis a tényállás megállapítása során logikai hibát vétett. Abban az esetben azonban, ha a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként, a logika szabályai szerint lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása, a másodfokú bíróság azt akkor sem bírálhatja felül, ha maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközne. Nem elégséges azonban az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölni, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést, illetve milyen bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak.

[61] Az előbbiek fényében az ítéltáblának az alperes bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése tárgyában előadott érveit abból a szempontból kellett vizsgálni, hogy egyrészt azok helytállóak-e, másrészt kizárják-e az elsőfokú ítéletben rögzített tényállás megállapíthatóságát.

[62] Téves az alperes azon hivatkozása, hogy az elsőfokú bíróság okszerűtlenül értékelte volna az igazságügyi szakértő szakvéleményét. Tévesen hiányolta, hogy az nem tartalmaz megállapítást sem az alperesi intézkedések jogellenességére, sem az alperes szándékára nézve. Ezen körülmények ugyanis nem tartoznak szakértői kompetenciába, ebből következően a szakértői véleménynek ilyen tartalommal nem is kellett rendelkeznie.

[63] Ugyancsak helytelenül állította az alperes, hogy a szakértői vélemény az egészségkárosodás okaként nem a konkrét, felperes által a jelen perben sérelmezett munkáltatói intézkedéseket vizsgálta és értékelte, hanem általánosságban az alperesnél hosszabb ideig zajló eseménysorozatot. Tény, hogy a szakértői véleményben rögzítésre kerülnek a felperes e körben tett előadásai is, de tény az is, hogy a szakvélemény az előzmények között rögzíti azt a rövid tényállást, amelyben csak a perbeli két munkáltatói intézkedés szerepel, mint a szakértői vélemény alapjául szolgáló körülmény. A szakértő tehát ennek tudatában nyilvánított véleményt. A szakértői véleményt egyébként – az alperes álláspontjával szemben – az sem tenné bizonyításra alkalmatlanná, ha összességében értékelte volna az alperesnek a perbelin kívüli intézkedéseit is, azzal ugyanis, hogy az írásbeli figyelmeztetés és az értékelés egy eseménysorozat részeként hozzájárult a felperes pszichés egészségi állapotának a szakértői véleményben leírt romlásához, indokként alapul szolgálhat a sérelemdíj megállapításához. Az esetleges részoki szerepet az összesszerűség körében lehet értékelni.

[64] Tévesen állította tehát az alperes, hogy a konkrét munkáltatói intézkedésekkel összefüggésben nem került véleményezésre, hogy azok bármilyen pszichés károsodást okoztak volna, hiszen a szakértő a felperes által sérelmezett munkáltatói intézkedésekkel hozza összefüggésbe a felperes pszichés állapot rosszabbodását, ezeknek pedig egyértelműen része volt a perbeli két munkáltatói intézkedés is, amire a felperes a sérelemdíj iránti igényeit alapította. Ez nyilvánvalóan kiderül abból is, hogy az előzményi rövid tényállásban a szakértő ezeket szerepelteti.

[65] A szakértői véleményből – az alperes hivatkozásával szemben – nem olvasható ki, hogy a felperes depresszióját saját személyiségjegyei is okozták volna, illetve hogy személyiségi jegyei az átlagostól, normálistól eltérőek lettek volna és ezért az átlagostól, normálistól eltérő választ adott volna a munkahelyi konfliktusokra. A szakértői vélemény (9) és (10) pontja ennek ellenkezőjét tartalmazza. Bár élményfeldolgozásában fokozott érzékenységet ír le, de rögzíti, hogy érzékenysége nem kóros mértékű, továbbá leszögezi: „az érzelmi és hangulati zavar azért alakult ki nála, mert olyan sérelmek érték (olyan, általa sérelmesnek tekintett eseményeket kellett átélnie, amelyre személyiségi adottságaiból következően érzelmi és hangulati zavarral reagált. Ez a fajta pszichés, mentális válaszforma általános, minden emberre egyaránt jellemző)”. Mindezekon túl a (11) pont egyértelműen rögzíti, hogy a felperes esetében a nála fennállott érzelmi és hangulati zavar az őt érő és általa sérelmesnek tekintett munkahelyi hatások következménye. Megjegyzi ugyan, hogy nem zárható ki, hogy életének korábbi szakaszában, illetve az általa sérelmezett munkahelyi eseményekkel egyidőben más események is hozzájárultak a vizsgálat tárgyát képező reaktív pszichés, mentális zavar kialakulásához és megmaradásához, ilyen körülményekre azonban adat sem a peres eljárásban, sem a szakértői vizsgálat során nem merült fel.

[66] Az alperes szakértői vélemény értelmezését, értékelését kifogásoló fellebbezési érvei tehát nem voltak helytállóak ezért azok nem is zárhatták ki az elsőfokú bíróság szakértői véleményből levont következtetését. Mindezek miatt az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság – az alperesi érveléssel szemben – okszerűen értékelte a szakértői véleményt és abból helyesen vont le következtetést a per tárgyát képező intézkedések és a nála kialakult 10-15 %-os egészségkárosodás közötti okozati összefüggésre.

Helytelenül hivatkozott az alperes a Kúria Mfv.10120/2021/6. számú kártérítés tárgyában meghozott precedensképes határozatának téves értékelésére is. Arra az elsőfokú bíróság nem a tényállás vagy a döntés azonossága miatt, hanem az okozati összefüggés megállapíthatósága szempontjából elvárt szintre utalva hivatkozott, amely álláspontja szerint a jelen ügyben eléri az előbbi kúriai döntésben körülírt ítéleti bizonyosság szintjét. E körben hangsúlyozza még az ítéltábla, a Kúria „Az ítéleti bizonyosság elméleti és gyakorlati kérdései”-t vizsgáló Joggyakorlat-Elemző Csoportjának összefoglaló véleménye szerint: „amit a jogi terminológiában az ítélethozatalhoz szükséges bizonyosságnak nevezünk, az tartalmilag egy valószínűségi skálán mozog és ténylegesen a valószínűségnek valamilyen szintjét, mértékét vagy fokozatát foglalja magába.”

Alperesi intézkedések jogellenessége

[67] Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az írásbeli figyelmeztetés tárgyában eljáró fegyelmi tanácsnak az az eljárása, hogy a fegyelmi eljárást megszüntette és megállapította, hogy fegyelmi büntetést, írásbeli figyelmeztetést az eljárás alá vont személyre nem lehet kiszabni, egyúttal azt jelenti, hogy a fegyelmi tanács az írásbeli figyelmeztetést jogellenesnek minősítette.

Bár az Iasz. igazságügyi alkalmazottak fegyelmi felelősségéről szóló V. fejezete nem tartalmaz arra vonatkozóan előírást, hogy a fegyelmi büntetésnek a fegyelmi vétséggel arányosnak kell lennie, ez azonban magából a jogintézmény céljából következik. Az Iasz. 69-71. §-ához fűzött indokolás szerint ugyanis a fegyelmi büntetések a megrovástól, a javadalmazást érintő szankciókon át a vezetői megbízás visszavonásáig, a legsúlyosabb esetekben pedig a szolgálati viszony megszüntetéséig terjednek, lehetőséget adva a fegyelemsértés súlyához igazodó büntetés kiszabására. Az indokolás ezen megfogalmazásából egyértelműen következik az a törvényi elvárás, hogy a fegyelmi tanács a fegyelemsértés súlyához igazodó, azzal arányos büntetést szabjon ki, hiszen a jogalkotónak az indokolásból kitűnően ez volt a célja.

[68] Az, hogy a fegyelmi tanács az írásbeli figyelmeztetést sem tartotta indokoltnak kiszabni a felperes által elkövetett, általa igen enyhének minősített kötelezettségzegésekkel kapcsolatban azt jelenti, hogy az írásbeli figyelmeztetés büntetés alkalmazása aránytalan volt, azaz a kiszabott büntetés nem felelt meg az arányosság követelményének. Ebből pedig következik az írásbeli figyelmeztetésről szóló munkáltatói intézkedés jogellenessége.

[69] Az alperes által hivatkozott Kúriai határozat (Mfv.I.11.088/2001/3.) kapcsán lényeges hangsúlyozni azt, hogy azzal, hogy a fegyelmi tanács orvosolta a munkáltató által elkövetett szabálytalanságot, nem teszi megalapozatlanná a felperes e körben előterjesztett sérelemdíj iránti igényét. Hangsúlyozandó, a felperes nem önmagában a jogellenes munkáltatói intézkedésre alapította ezen igényét, hanem az azzal okozott, egészségsértésben megnyilvánuló személyiségi jogsértésre. Az írásbeli figyelmeztetés hatására kialakuló vagy fokozódó pszichés állapot rosszabbodás nem „törlődik” azáltal, hogy a fegyelmi tanács az írásbeli figyelmeztetést „megsemmisíti”, csupán a további feszültségek gerjesztését szüntetheti meg.

[70] Hasonlóan igaz ezen megállapítás az értékelésre is. Az tehát, hogy a munkáltató az értékelést visszavonja a felperesi észrevételek hatására azt jelenti, maga is belátja, hogy az értékelés nem objektív tényeken alapult, ami jogellenességet jelent. Ez esetben is lényeges, hogy a felperes sérelemdíj iránti igényét nem pusztán a jogellenességre alapította, hanem a jogellenes intézkedéssel okozott egészségsérelemre, illetve az értékelés ismertetése során elhangzott valótlan tényállításokra. Sem egyikeket, sem másikat nem negligálja az értékelés visszavonása, csupán a következmények súlyosságát enyhíti.

[71] E körben tévesen állította az alperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság erre irányuló felperesi hivatkozás nélkül vizsgálta, hogy az alperes jogosult volt-e az értékelés visszavonására. A felperes ugyanis a 7.M.212/2018/8. számú jegyzőkönyv tanúsága szerint hivatkozott ezen körülményre is (6. oldal utolsó harmada). Az értékelés visszavonására pedig az alperes által hivatkozott Iasz. 53. § (9) bekezdése valóban nem ad alapot.

A jóhírnév megsértése

[72] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. Ilyen tényállításnak minősül az alperes részéről az értékelés azon megállapítása, hogy a felperes a munkakörének ellátására összességében alkalmatlan, amely állítás valótlanosságára éppen az alperes azon magatartásából lehet következtetni, hogy az értékelést a felperes észrevételeinek hatására visszavonta.

[73] Az elsőfokú bíróság indokolásában valóban nem részletezte, hogy milyen valótlan tényállítások hangzottak el az értékelésen, arra azonban az ítéltábla álláspontja szerint az értékelés összefoglaló, alkalmatlanságot kimondó megállapítására tekintettel a személyiségi jog megsértéséhez nem is volt szükség. A felhívott eseti döntések (BDT 2020.4235., BDT 2022.4505.) csupán annak alátámasztására szolgáltak, hogy a jóhírnév megsértésének bármilyen módon, így jelen esetben az értékelés összefoglaló megállapításának közlésével való elkövetése is jogellenes. Annak az ítéltábla álláspontja szerint nincs jelentősége, hogy az értékelésen olyan személyek vettek-e részt, akik számára ezt a jogszabály előírja vagy sem. Tény, hogy más személyek előtt megtörtént az utóbb valótlannak minősített tény közlése.

[74] A Kúria Pfv.IV.21.768/1998/5. számú ítélete jelen esetben azért nem irányadó, mert az elsőfokú bíróság nem valós tények közlése miatt állapította meg a jóhírnév sérelmét, mint az adott ügyben.

Jutalom

[75] Az elsőfokú bíróság – az alperes téves hivatkozásával szemben – helyesen foglalt állást arról, hogy a (felettes igazgatási szerv neve) jutalommal kapcsolatos körlevele a (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozás során történő feladatellátáson kívül nem ír elő további feltételt a jutalom biztosításához, így nem zárható ki a jutalmazottak köréből, akinek munkaköri feladata volt az. Annak sincs perdöntő jelentősége, hogy (titkár neve) tanúvallomása szerint a felperes munkájában hiányosságok voltak tapasztalhatók e téren. A (rendszer 2) rendszer bevezetése nyilvánvalóan átmeneti időtartamban plusz munkát jelentett az abban résztvevők számára. A jutalom a több hónapon keresztül végzett plusz munkát ellenételezi, az, hogy abban hiányosságok mutatkoztak, nem kizáró ok.

[76] Nem lehet irányadónak tekinteni a jelen eljárás szempontjából az alperes által hivatkozott Mfv.II.10.870/2010/6. számú eseti döntést, annak tárgya ugyanis nem jutalom, hanem helyettesítési díj volt, abban nem szerepel olyan kúriai álláspont, amit az alperes fellebbezésében idézett. A döntés a munkavállaló helyettesítési díjra irányuló kérelmének megalapozatlanságát indokolta, éppen azzal, hogy az adott ügyben a felperes a többlet feladatok ellátásáért rendszeresen megfelelő jutalomban részesült. Ezzel tehát nem cáfolta a kibővült munkaköri feladatok ellátásáért a jutalomra való jogosultságot.

[77] Tévesen hivatkozott arra is az alperes, hogy a jelen ügy elbírálása szempontjából nem annak volt jelentősége, hogy az alperes a jutalomra vonatkozóan saját feltételrendszert rögzítő okiratot nem csatolt. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság helyesen helyezte a hangsúlyt arra, hogy miután az alperes a (felettes igazgatási szerv vezetőjének) szempontrendszerén túl további írásbeli, a mérlegelési szempontrendszer felállítását, a jutalom további feltételhez kötését nem bizonyította, a felperes jogosultságot szerzett a jutalomra, ugyanis a (felettes igazgatási szerv vezetőjének) szempontrendszerét teljesítve az alperes által nem vitatottan végzett adatrögzítési feladatot. A felperes tehát eleget tett annak az egyetlen feltételnek, amihez a (felettes igazgatási szerv vezetője) a jutalmazást az adott feladatellátás szempontjából kötötte, ezért a jutalomból kizárása nem volt jogszerű, az alperes ugyanis megszegte a jutalmazásra vonatkozó szabályokat.

[78] Az előbbieket miatt annak már nem volt jelentősége, hogy a (rendszer 2) rendszer bevezetésével összefüggő feladatok ellátására megszabott időtartam alatt milyen időtartamban volt távol, különösen, hogy ezen távollétek túlnyomó része az évi rendes szabadságának igénybevételeből adódott, amelyre egyébként rajta kívül is minden dolgozó jogosult volt és nyilván igénybe is vett. Két nap csúsztatása pedig nyilvánvalóan abból adódott, hogy korábban munkaidején felüli többletmunkát látott el, tehát az erre eső munkaidő nem volt ledolgozatlan. 8 nap betegszabadság pedig nem befolyásolhatja a négy hónapos időtartamban végzett munkáért járó jutalmazást.

Az alperes annak az egyetlen szempontnak a teljesítését, hogy a felperes a feladatellátásban részt vett, nem cáfolta.

[79] A fent kifejtettekkel tekintettel az alperes fellebbezési hivatkozásai nem voltak megalapozottak.

A felperesi fellebbezés tárgyában

Jutalom

[80] A felperes tévesen hivatkozott arra fellebbezésében, hogy őt 500 000 forint jutalom illette volna meg arra figyelemmel, hogy saját adatrögzítő tevékenysége mellett további négy

olyan dolgozó helyett is ő végezte az adatrögzítést, akik fejenként 100 000 forint jutalomban részesültek ezen tevékenység állítólagos elvégzéséért.

A (felettes igazgatási szerv vezetőjének) 2015.(felettes igazgatási szerv neve).XXXIII.A.48/105. számú irata szerint pénzjutalomban azok részesülhetnek, akik a (rendszer 2) csatlakozás kapcsán a (rendszer 1) adatok rögzítésében részt vettek. Ez a meghatározás nem azt jelenti, hogy a jutalmazottak köre csak a konkrét adatrögzítő feladatokra ellátókra terjedhet ki, hanem azt, hogy mindazokra, akik valamilyen módon segítettek az adatrögzítést. Ez akár informatikai feladatok ellátásával, akár más, az adatrögzítéshez kapcsolódó tevékenység ellátásával megvalósulhat. Ezért nincs perdöntő jelentősége annak, hogy a felperes által megjelölt négy személy e körben pontosan milyen feladatot látott el, jelentősége annak van, hogy az alperes a jutalmazottak körének meghatározásakor úgy értékelte, hogy tevékenységük hozzájárult az adatrögzítési feladat sikeres teljesítéséhez. Ez a munkáltató diszkrecionális jogkörébe tartozó kérdés, amit a bíróság nem bírálhat felül, és a számukra kifizetett jutalmat nem származtathatja át a felperesnek, csupán arról dönthet, hogy a felperes esetében a jutalmazással kapcsolatban kialakított szabályokat betartotta-e vagy megszegte. A másoknak juttatott jutalom tehát a felperesnek járó jutalomösszege szempontjából nem vehető olyan módon figyelembe, ahogy azt a felperes indítványozta.

[81] Ezzel szemben az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást e kérdésben akként, hogy a felperes az alperes által alkalmazott módszer alapján jogosult a jutalomra, ez pedig az volt, hogy a munkáltató egységesen 100 000 forint jutalomban részesítette a (rendszer 2) rendszerhez való csatlakozás kapcsán az adatrögzítésben résztvevőket. E körben helyesen értékelte azt a felperes terhére, hogy nem tudta bizonyítani, a jutalomban részesülés mértéke a feladatellátás mértékéhez igazodott volna.

[82] Az előbbieket miatt indokolatlan lett volna a felperes által indítványozott tanúk meghallgatása, vagy a hozzáférések beszerzése, így e körben a további bizonyítást az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte, ezzel nem valósította meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét sem.

A rendkívüli munkavégzésért járó díjazás

[83] A felperes tévesen hivatkozott arra is, hogy őt az ellene indított eljárásokra való felkészüléssel töltött időre rendkívüli munkavégzésért járó díjazás illeti meg.

[84] A foglalkoztatási jogviszonyok jellemzője, hogy a foglalkoztatott alapvetően és főszabály szerint a foglalkoztató utasításai szerint köteles eljárni. Ezen utasítások leginkább a munkaköri leírásban szereplő feladatok ellátásában öltenek testet. A felperes azonban sem a munkaköri leírásán keresztül, sem egyébként arra vonatkozóan az alperestől nem kapott utasítást, hogy akár az írásbeli figyelmeztetés tárgyában, akár az értékelés tárgyában folyamatban volt eljárásokban a saját védekezése érdekében készüljön fel. Ez a jog egy garanciális lehetőség a dolgozó számára, amellyel belátása szerint élhet. Helyesen foglalt tehát állást az elsőfokú bíróság akként, hogy az eljárásokra való felkészülés nem minősül az alperes érdekében végzett munkának. Éppen ezért rendkívüli munkavégzésért járó díjazásra sem jogosult a felperes ezekkel összefüggésben.

[85] Az, hogy a munkáltatói jogkör gyakorló felhívta a felperes figyelmét arra, hogy az értékelésre adandó válaszát csak munkaidőn kívül készítheti el, nem munkavégzésre való utasítást takart, éppen ellenkezőleg, arra utalt, hogy a munkáltató ezzel kívánta felhívni a figyelmet arra, hogy az értékelésre adandó észrevétel elkészítése nem munkaköri feladata, ezért arra munkaidőn kívül kerítsen sort a felperes.

[86] A felperes egyéb hivatkozásai

[87] Alappal hivatkozott a felperes azonban arra, hogy a fegyelmi tanács csak egy ügyben állapította meg részlegesen a felelősségét. Az (alperes) Fegyelmi Tanácsának 2015. november 18. napján kelt határozatának indokolása szerint a fegyelmi tanács a vizsgálóbiztos jelentését elfogadva a felperes, mint eljárás alá vont igazságügyi alkalmazott a rá irányadó szabályok és munkaköri feladatok megsértésével járó mulasztását csak az 5. és 6. pont vonatkozásában vizsgálta.

Az 5. pont vonatkozásában arra az álláspontra jutott, hogy a nem megfelelően körütekintő munkavégzés az összes körülmény figyelembevételével nem éri el a vétkesség szintjét, míg a 6. pont vonatkozásába úgy foglalt állást, hogy az Iasz. 15. § (2) bekezdésének rendelkezésére figyelemmel fegyelmi vétséget, mulasztást a felperes terhére értékelni nem lehet (2015.El.IV.K.09/19. szám alatti határozat 3. oldal). Ezen ítéleti megállapításnak azonban az ügy érdemi eldöntésére kihatása nem volt.

[88] Az ítéltábla a felperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott további körülményekre az alperes fellebbezése körében kifejtette álláspontját, így annak megismétlését mellőzi.

A felperes alperes megtorlásszerű joggyakorlása és joggal való visszaélése körében kifejtett álláspontja kapcsán az ítéltábla rámutat, hogy az alperes felelőssége a felperes által hivatkozott egyéb körülmények alapján már megállapítást nyert, ezért ezeknek az érveknek a továbbiakban az ügy érdemi elbírálására kiható jelentősége nincs, így azokat az ítéltábla érdemben nem vizsgálta.

[89] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[90] A peres felek a másodfokú eljárásban perköltség iránti igényt nem terjesztettek elő, így arról az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett.

[91] Az alperest megillető személyes illetékmentességre és a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményére figyelemmel a felmerült másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad [Pp. 82. § (1) bekezdés, 95. § (1) bekezdése, 102. § (6) bekezdése, 525. §; az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja, 46. § (1) bekezdése].

[92] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak alapján fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2023. október 31.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k. Dr. Telegdy Gergely s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Bálint Attila s.k.
táblabíró